

Tillstånd för digital marksänd tv

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas regeringens förslag i proposition 2007/08:8 *TV – tillgänglig för alla. Tillstånd för digital marksänd TV*. I propositionen föreslås främst ändringar i radio- och TV-lagen (1996:844). Vissa mindre ändringar föreslås även i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden och i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. I betänkandet behandlas också en motion (s) vari yrkas avslag på propositionen.

Regeringen gör bedömningen att ett operatörsföretag inte bör ges rätt att förfoga över en del av sändningsutrymmet för digitala marksändningar. Regeringen föreslås besluta om vilka områden och vilket sändningsutrymme som ska upplåtas till programföretagen för digitala marksändningar. I förslaget görs tydligt att vissa av radio- och TV-lagens bestämmelser om tillståndskrav, tillståndsvillkor och andra bestämmelser om t.ex. tillsyn och återkallelse av tillstånd gäller för sändningar av tv-program, trots att den som bedriver sändningsverksamheten står under en annan EES-stats jurisdiktion.

I propositionen gör regeringen vidare bedömningen att det även fortsättningsvis bör krävas tillstånd för att sända tv-program i digital marksändning. Radio- och TV-verket föreslås meddela samtliga tillstånd fränsett för radio- och tv-sändningar i allmänhetens tjänst, vilka som hittills ska meddelas av regeringen. Ett tillstånd som meddelas av regeringen föreslås gälla för viss tid, medan ett tillstånd som meddelas av Radio- och TV-verket föreslås gälla i sex år.

Vidare föreslås att tillstånd att sända tv-program endast får beviljas ett programföretag som bedöms ha finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningsverksamhet under tillståndstiden och som bedöms vara berett att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor. Samordning av gemensamma funktioner bör lösas genom överenskommelser mellan programföretagen i marknätet och genom tillståndsvillkor.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2008.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen.

Utskottets ställningstagande har föranlett en reservation (s, v och mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Ändringar i radio- och TV-lagen m.m.	7
Gällande rätt	7
Svenska regler	7
TV-direktivet	8
Propositionen	9
Operatörsföretag och användningen av sändningsutrymme	9
Tillstånd till programföretag m.m.	10
Motionen	11
Utskottets ställningstagande	12
Reservation	13
Tillstånd för digital marksänd tv (s, v, mp)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
Följdmotion	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tillstånd för digital marksänd tv

Riksdagen upphäver sitt beslut med anledning av utskottets betänkande 2007/08:KU3 såvitt avser antagande av 6 kap. 8 § och 7 kap. 1 § radio- och TV-lagen (1996:844) och antar regeringens i proposition 2007/08:8 framlagda förslag till

1. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) med de ändringarna att

dels 6 kap. 8 § och 7 kap. 1 § erhåller den i bilaga 3 som Utskottets förslag betecknade lydelsen,

dels i 1 kap. 2 § första stycket 5 orden ”Fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen” byts ut mot orden ”Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen”,

dels i 10 kap. 5 § andra stycket orden ”frågan om avgift skall påföras” byts ut mot orden ”frågan om avgift ska påföras”,

2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,

3. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:8 och avslår motion 2007/08:K7 yrkandena 1 och 2.

Reservation (s, v, mp)

Stockholm den 22 november 2007

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Henrik von Sydow (m), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Mauricio Rojas (fp), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Marianne Berg (v), Mikael Johansson (mp), Karl Sigfrid (m), Tone Tingsgård (s), Birgitta Sellén (c) och Katja Larsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2007/08:8 *TV – tillgänglig för alla. Tillstånd för digital mark-sänd TV* föreslår regeringen att riksdagen antar det förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844), lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden samt lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation som regeringen lägger fram i nämnda proposition. Regeringens förslag återges i *bilaga 1* och lagförslaget i *bilaga 2*.

Regeringen har i propositionen redogjort för ärendets beredning fram till dess att propositionen beslutades. Av redogörelsen framgår att Europeiska gemenskapernas kommission i december 2006 beslutat att stämma Sverige inför Europeiska gemenskapernas domstol. Kommissionen anser att Sverige genom ett tillståndsvillkor som hänvisar programföretagen till Boxer TV-Access AB för åtkomstkontroll har beviljat en exklusiv eller särskild rättighet, vilket är förbjudet enligt direktiv 2002/77/EG om konkurrens på marknaden för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EGT L 249, 17.9.2002, s. 21–26, konkurrensdirektivet). Härtill kan läggas att kommissionen den 12 september 2007 till EG-domstolen lämnat in en stämningsansökan mot Sverige (mål C-419/07 Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Sverige). Kommissionen gör gällande att Sverige underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt konkurrensdirektivet genom att inte på ett korrekt sätt ha införlivat artikel 2 i detta direktiv. Sverige förelades av EG-domstolen att inkomma med svaromål senast den 17 oktober 2007, men har därefter beviljats anstånd till den 27 november 2007.

Av propositionen framgår vidare att förslaget om ändring av villkoret i 3 kap. 2 § p. 7 radio- och TV-lagen om skyldighet att använda en viss sändningsteknik samt samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor har anmälts till kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, ändrat genom direktiv 98/48/EG (EGT L 204, 21.7.1998, s. 37).

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande. Lagrådet hade inget att erinra mot förslaget. Endast vissa redaktionella ändringar har gjorts i förhållande till lagrådsremissen.

Regeringens lagförslag berör paragrafer som också föreslagits ändrade i proposition 2007/08:4 *Annonstid i radio och TV*.

Med anledning av propositionen har en följdmotion väckts, 2007/08:K7. Förslaget i motionen framgår av *bilaga 1*.

Utskottet har den 22 november 2007 hållit en offentlig utfrågning med olika aktörer som berörs av förslaget i propositionen. Syftet med utfrågningen har varit att få en belysning av de konsekvenser förslaget kan leda till i olika hänseenden för operatörsföretag, programföretag och för konsumenterna samt få synpunkter på den framtida utvecklingen av tv-marknaden. Vid utfrågningen redovisade även Radio- och TV-verket sin roll och sina uppgifter i det föreslagna förfarandet. En utskrift av utfrågningen kommer att publiceras i riksdagens serie *Rapporter från riksdagen (RFR)*.

Bakgrund

Den 28 maj 2003 beslutade riksdagen att de digitala tv-sändningarna skulle byggas ut och att de analoga tv-sändningarna skulle upphöra efter en övergångsperiod (prop. 2002/03:72, bet. 2002/03:KU33, rskr. 2002/03:196). Nedläggningen av de analoga sändningarna skulle ske etappvis och vara avslutad senast den 1 februari 2008. Vidare tillkännagav riksdagen att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag om bl.a. tillståndsgivning och att det vore önskvärt att frågan om ett särskilt operatörsföretag kunde behandlas i ett sådant sammanhang.

I mars 2004 beslutade regeringen propositionen Digitala TV-sändningar (prop. 2003/04:118). I propositionen föreslogs att de digitala marksändningarna av Sveriges Television AB:s och Sveriges Utbildningsradio AB:s tv-program skulle byggas ut så att de skulle få samma räckvidd som företagets analoga marksändningar. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2003/04:KU24, rskr. 2003/04:231).

Regeringen beslutade därefter om direktiv till en kommission för övergång till digital marksänd tv (dir. 2004:32). Kommissionen lämnade i september 2004 och i april 2005 förslag till de olika etapperna av teknikövergången.

I december 2004 beslutade regeringen att nedläggningen av de analoga marksändningarna skulle inledas i september 2005 i Gävle och Motala samt på Gotland. I juni 2005 beslutade regeringen om de återstående fyra etapperna av nedläggningen under våren och hösten 2006, respektive våren och hösten 2007. Regeringen beslutade i februari 2006 om nya tillstånd för digital marksänd tv.

Noteras kan att den 15 oktober 2007 upphörde de analoga sändningarna i och med nedläggningen av signalerna i Skåne och Blekinge.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar främst i radio- och TV-lagen (1996:844).

Regeringen gör bedömningen att ett operatörsföretag inte bör ges rätt att förfoga över en del av sändningsutrymmet för digitala marksändningar. Regeringen föreslås besluta om vilka områden och vilket sändningsut-

rymme som ska upplåtas till programföretagen för digitala marksändningar. I förslaget tydliggörs att vissa av radio- och TV-lagens bestämmelser om tillståndskrav, tillståndsvillkor etc. gäller för sändningar av tv-program, trots att den som bedriver sändningsverksamheten står under en annan EES-stats jurisdiktion.

Enligt regeringen bör även fortsättningsvis tillstånd krävas för att sända tv-program i digital marksändning. Radio- och TV-verket föreslås meddela samtliga tillstånd med undantag för radio- och tv-sändningar i allmänhetens tjänst, vilka som hittills ska meddelas av regeringen. Ett tillstånd som meddelas av regeringen föreslås gälla för viss tid, medan ett tillstånd som meddelas av Radio- och TV-verket föreslås gälla i sex år.

Vidare föreslås att tillstånd att sända tv-program endast får beviljas ett programföretag som bedöms ha finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningsverksamhet under tillståndstiden och som bedöms vara berett att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor. Samordning av gemensamma funktioner bör lösas genom överenskommelser mellan programföretagen i marknätet och genom tillståndsvillkor.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2008.

Utskottets överväganden

Ändringar i radio- och TV-lagen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag och avstyrker motion 2007/08:K7. Jämför reservationen (s, v och mp).

Gällande rätt

Svenska regler

Yttrandefrihetsgrundlagen omfattar ljudradio, television och vissa liknande överföringar samt filmer, videogram, ljudupptagningar och andra tekniska upptagningar. Syftet med yttrandefrihetsgrundlagen är att värna yttrandefriheten och det fria informationsflödet.

Yttrandefrihetsgrundlagen är enligt 1 kap. 6 § första stycket tillämplig på sändningar av radioprogram som är riktade till allmänheten och avsedda att tas emot med tekniska hjälpmedel. Rätten att sända radioprogram på annat sätt än genom tråd får enligt 3 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen regleras genom lag som innehåller föreskrifter om tillstånd och villkor för att sända. Det allmänna ska enligt andra stycket eftersträva att radiofrekvenserna tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet. I fråga om sådana begränsningar i sändningsrätten som avses i 3 kap. 2 § gäller enligt 3 § vad som föreskrivs om begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. 12 § andra–femte styckena och 13 § regeringsformen.

Regler om tillstånd att sända ljudradio- eller tv-program finns i radio- och TV-lagen (1996:844). Av 1 kap. 2 § radio- och TV-lagen framgår vilka sändningar av tv-program som faller in under lagen. Bestämmelsen är anpassad till rådets direktiv (89/552/EEG) om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60–70, TV-direktivet). Av bestämmelsen följer att lagen är tillämplig på sändningar av tv-program, om sändningen kan tas emot i någon stat som är bunden av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) och den som bedriver sändningsverksamheten enligt p. 1 är etablerad i Sverige enligt definitionen i artikel 2.3 i ändringsdirektivet. Är den som bedriver sändningsverksamhet varken etablerad i Sverige eller i någon annan EES-stat enligt etableringskriteriet, ska man i andra hand gå vidare till de tre tekniska kriterier som beskrivs i p. 2–4. Om varken etableringskriteriet eller de tekniska kriterierna ger någon möjlighet att bestämma vilket land som har jurisdiktion över sändningarna från ett visst

programföretag ska enligt 1 kap. 2 § p. 5 radio- och TV-lagen i sista hand bestämmelserna om etablering i artikel 52 och följande i EG-fördraget avgöra frågan.

Av 2 kap. 1 § framgår att det krävs tillstånd att sända ljudradio- eller tv-program med hjälp av radiovågor på frekvens under 3 gigahertz. Enligt andra stycket krävs inte tillstånd för sändningar av sökbar text-tv som sker från radiosändare som används för andra sändningar med stöd av tillstånd enligt radio- och TV-lagen. Tillstånd krävs inte heller för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadade och som äger rum under högst fyra timmar om dygnet från en sådan radiosändare.

Enligt 2 kap. 2 § är det regeringen som meddelar tillstånd att sända tv-program. Radio- och TV-verket får vidare under en begränsad tid om högst två veckor meddela tillstånd att sända tv-program som inte är närradio eller lokalradio. Verket har en möjlighet att ställa upp sådana villkor för sändningarna som anges i 3 kap. 1–3 §§ radio- och TV-lagen.

I 3 kap. 1 § föreskrivs att sändningstillstånd som meddelas av regeringen får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradion och televisionen. Enligt 3 kap. 1 § andra stycket får ett sändningstillstånd därutöver förenas med villkor som anges i 2–4 §§.

Enligt 3 kap. 7 § gäller ett tillstånd som meddelats av regeringen för viss tid. Ett tillstånd som har meddelats för en tid av minst fyra år förlängs på oförändrade villkor med ytterligare fyra år, om tillståndshavaren önskar det och regeringen inte senast två år före tillståndstidens utgång meddelat att tillståndet inte kommer att förlängas eller att regeringen önskar förändra villkoren. Den sökande ska, enligt 3 kap. 8 §, ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen avser att förena med tillståndet innan regeringen meddelar beslut om sådant tillstånd.

Vidare finns vissa föreskrifter i förordningen (1997:894) om marksänd digital TV som ska tillämpas vid annonsering om möjligheter att få tillstånd för digitala tv-sändningar och handläggning av ansökningar om tillstånd (1 §). Av förordningen framgår bl.a. att regeringen beslutar vilka områden och vilket sändningsutrymme som får upplåtas för digitala tv-sändningar (3 §).

TV-direktivet

Det s.k. TV-direktivets, rådets direktiv (89/552/EEG) om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60–70), syfte är att skapa fri rörlighet för tv-sändningar. Direktivet innehåller minimiregler som gäller för tv-sändningar.

Enligt direktivets artikel 2 a ska medlemsstaterna säkerställa fri mottagning och får inte begränsa vidareändning inom sina territorier av tv-sändningar från andra medlemsstater av skäl som omfattas av direktivet. TV-direktivet reglerar frågor som rör sändning av evenemang som är av särskild vikt för allmänheten, främjande av distribution och produktion av tv-program, tv-reklam, sponsring och köp-tv, skydd av underåriga och allmän ordning samt rätten till gemäle. Medlemsstaterna har frihet att föreskriva att programföretagen inom deras jurisdiktion ska följa mer detaljerade eller striktare regler inom de områden som omfattas av direktivet. Den medlemsstat varifrån en sändning härrör ska se till att sändningen följer lagen i det landet. Av direktivets ingress framgår att det är nödvändigt och tillräckligt att alla sändningar följer lagen i den medlemsstat varifrån de härrör. Inom ramen för sin lagstiftning och på lämpligt sätt ska medlemsstaterna också säkerställa att programföretagen inom deras jurisdiktion effektivt uppfyller bestämmelserna i direktivet.

Direktivet fastställer, enligt dess ingress, minimikraven för att garantera frihet för sändning, varför det inte påverkar medlemsstaternas och respektive myndigheters ansvar i fråga om organisationen – inklusive systemen för tillståndsgivning, administrativ auktorisering eller beskattning – finansiering och programinnehåll. Den kulturella utvecklingens oberoende i medlemsstaterna och bevarandet av den kulturella mångfalden inom gemenskapen sågs därför bli opåverkade.

Propositionen

Operatörsföretag och användningen av sändningsutrymme

Regeringen gör inledningsvis bedömningen att ett operatörsföretag inte bör ges rätt att förfoga över en del av sändningsutrymmet för digitala marksändningar. Enligt regeringen bör regleringen av en framtida ordning för de digitala marksändningarna av tv-program säkerställa en hög grad av tillgänglighet för konsumenterna till de programtjänster som sänds digitalt i marknät. Regeringen anser att det bäst stämmer överens med principen om konkurrens och ett fritt näringsliv om det är möjligt för flera företag att tillhandahålla abonnemang på betal-tv-tjänster till konsumenterna, under förutsättning att tillgängligheten till det samlade programutbudet fortsätter att vara god.

En förutsättning för att sändningstillstånd ska kunna meddelas bör, enligt regeringens mening, vara att programföretagen samverkar i olika tekniska frågor för att främja tillgängligheten för konsumenterna.

Regeringen föreslår att regeringen ska besluta om vilket sändningsutrymme som får upplåtas för tv-sändningar i olika delar av landet. Regeringen konstaterar att huvuddelen av de programtjänster som sänds i digital marksändning i Sverige är tillgängliga mot abonnemang, s.k. betal-tv. Vid sidan av sändningarna från Sveriges Television (SVT) och Sveriges utbildningsradio (UR) finns ett mindre antal kommersiella programtjänster som

finansierar sin verksamhet enbart med annonsintäkter (fri-tv). Regeringen anser att det är programföretagen själva, inte regeringen, som bör avgöra på vilket sätt sändningsverksamheten ska finansieras. Regeringen anser inte att den ska bestämma hur stor del av det tillgängliga utrymmet som ska användas för respektive kategori, men anser det nödvändigt att regeringen anger hur stort sändningsutrymme som får användas i olika delar av landet.

Tillstånd till programföretag m.m.

Regeringen föreslår att det genom ett tillägg i 1 kap. 2 § radio- och TV-lagen tydliggörs att bestämmelserna i radio- och TV-lagen om tillståndskrav, tillståndsvillkor som inte är direkt programrelaterade och andra bestämmelser om t.ex. tillsyn och återkallande av tillstånd gäller för sändningar av tv-program, trots att den som bedriver sändningsverksamheten står under en annan EES-stats jurisdiktion enligt TV-direktivet.

Regeringens bedömning är att det även fortsättningsvis bör krävas tillstånd för att sända tv-program i digital marksändning. Skälet är att utrymmet för marksänd tv är begränsat. Regeringen föreslår att Radio- och TV-verket ska meddela samtliga tillstånd utom för radio- och tv-sändningar i allmänhetens tjänst. Sådana tillstånd ska liksom för närvarande meddelas av regeringen. Förslaget till uppdelning mellan regeringen och Radio- och TV-verket medför att följdändringar bör ske i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden.

Vidare föreslås att ett tillstånd som meddelas av regeringen ska gälla för viss tid, medan ett tillstånd som meddelas av Radio- och TV-verket ska gälla för sex år eller för kortare tid om det finns särskilda skäl. Tillståndstidens längd hör till de frågor som regelmässigt behandlas av riksdagen inför varje ny tillståndsperiod för radio- och tv-sändningar i allmänhetens tjänst. Mot denna bakgrund anser regeringen att det inte finns anledning att lägga fast hur långa tillståndsp perioder som ska gälla för sådana sändningar. För de sändningstillstånd som ska meddelas av Radio- och TV-verket anser regeringen däremot sex år vara en lämpligt avvägd tidsfrist.

Möjligheten att meddela tillstånd för kortare tid bör, enligt regeringen, kunna användas för sändningar som endast är avsedda att pågå under en kortare tid. Särskilda skäl bör, enligt regeringens mening, regelmässigt finnas i fråga om sådana tillstånd att sända tv-program under en begränsad tid om högst två veckor.

Regeringens förslag innebär vidare att tillstånd att sända tv-program endast får beviljas ett programföretag som bedöms ha finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningsverksamhet under tillståndstiden. Ett ytterligare krav är att programföretaget måste vara berett att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor. När tillstånd beviljas ska, enligt regeringen, särskilt beaktas att sändningsutrymmet är begränsat och

att det ska kunna tas i anspråk för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tilltala olika intressen och smakriktningar. Vidare ska beaktas att såväl nationella som lokala och regionala programtjänster ges utrymme samt att det finns programtjänster från flera av varandra oberoende programföretag. Regeringen föreslår att Radio- och TV-verket ska kunna ta ut en avgift av den som ansöker om tillstånd att sända tv-program.

Till följd av regeringens bedömning att ett operatörsföretag inte bör ges rätt att förfoga över ett visst sändningsutrymme finns det ett behov av en samordning av vissa tekniska funktioner och tjänster för att säkerställa tillgänglighet, kvalitet, konkurrenskraft och kostnadseffektivitet i marknätet. Regeringen anser att samordningen av de gemensamma funktionerna bör lösas genom överenskommelser mellan programföretagen i marknätet och genom tillståndsvillkor. Enligt regeringens förslag ska det uttryckligen framgå av lagtexten att syftet med ett tillståndsvillkor om att använda viss sändningsteknik och om samverkan med andra ska vara att främja tillgänglighet och konkurrens.

Noteras kan att EG-kommissionen, som i september 2007 till EG-domstolen lämnade in en stämningsansökan mot Sverige, anser att Sverige genom ett tillståndsvillkor som hänvisar programföretagen till Boxer för åtkomstkontroll har beviljat en exklusiv eller särskild rättighet, vilket är förbjudet enligt konkurrensdirektivet. Med den nu föreslagna ordningen finns det, enligt regeringen, inget hinder för programföretagen att ge flera företag rätt att sköta åtkomstkontrollen. Regeringen bedömer därför att den nu föreslagna ordningen står i överensstämmelse med de krav som det s.k. konkurrensdirektivet anger.

Vidare ska, enligt förslaget, kravet att ett tillstånd får förenas med villkor som den sökande har samtyckt till endast gälla för programrelaterade villkor. Kravet på samtycke sammanhänger bl.a. med att programföretagens redaktionella självständighet måste värnas.

Regeringen föreslår att ett tillstånd att sända tv-program eller ett tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradioprogram ska, i fråga om rätten att använda visst sändningsutrymme, kunna ändras under löpande tillståndsperiod vid radiotekniska förändringar och ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser. Ett tillstånd föreslås även kunna ändras för att nya användare ska få möjlighet att bedriva sändningsverksamhet.

Motionen

I motion 2007/08:K7 av Berit Andnor m.fl (s) med anledning av propositionen yrkas att riksdagen avslår regeringens proposition (*yrkande 1*). Vidare yrkas att riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) i enlighet med vad som anförs i motionen (*yrkande 2*).

Motionärerna menar att regeringens förslag om att tillåta flera operatörsföretag inte beaktar de risker detta medför för konsumenterna, som kan tvingas skaffa flera dekrypteringskort och boxar till varje tv-apparat för att kunna ta del av tv-utbudet. Vidare tar, enligt motionärerna, propositionens förslag om användningen av sändningsutrymmet för digital marksänd tv sikte på programföretagens behov snarare än tittarnas behov.

I frågan om hur samverkan i tekniska frågor mellan olika tillståndshavare ska ske anser motionärerna att regeringen inte tar sitt ansvar för att säkra möjligheter för den långsiktiga teknikutvecklingen. Motionärerna framhåller att det finns flera intressenter till det frekvensutrymme som frigörs i och med digitaliseringen av marknätet och att regeringen i budgetpropositionen (2007/08:1) givit öppningar för att även annan elektronisk trafik än radio- och tv-sändningar ska få utnyttja det frigjorda utrymmet. Regeringen bör, enligt motionärerna, återkomma i denna fråga med ett samlat förslag på hur frekvensutrymmet bäst kan utnyttjas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det även fortsättningsvis bör krävas tillstånd för programföretag att sända i det digitala marknätet. Utrymmet för marksänd tv är nämligen begränsat, och det är viktigt att utrymmet används på ett sätt som främjar massmediernas oberoende, mångfald och tillgänglighet. Som regeringen anför stämmer det bäst överens med principen om konkurrens och ett fritt näringsliv om flera företag ges rätt att tillhandahålla abonnemang på betal-tv-kanaler och bedriva åtkomstkontroll i digital marksändning. Samtidigt är det, som regeringen anför, ur ett konsumentperspektiv av stor vikt att de tekniska lösningar som väljs för åtkomstkontroll säkerställer tillgängligheten till programutbudet. Detta förutsätter att samtliga betal-tv-kanaler ska kunna tas emot med ett programkort eller genom annan teknik som leder till samma tillgänglighet för konsumenterna. Utskottet anser att regeringens förslag tillgodoser såväl kraven på konkurrens som tillgänglighet. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motionen.

Förslaget till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) i den nu aktuella propositionen berör paragrafer som föreslagits ändrade redan i proposition 2007/08:4. Utskottet har tillstyrkt förslagen i den propositionen i sitt betänkande 2007/08:KU3, som justerades den 30 oktober 2007 och ska behandlas i riksdagens kammare den 28 november 2007.

De berörda paragraferna är 6 kap. 8 § och 7 kap. 1 § radio- och TV-lagen. För att inte de av utskottet redan tillstyrkta ändringarna ska utgå lägger utskottet nu fram ett eget förslag till lydelse av dessa paragrafer, där hänsyn har tagits till förslagen i båda propositionerna.

Reservation

Tillstånd för digital marksänd tv (s, v, mp)

av Berit Andnor (s), Yilmaz Kerimo (s), Helene Petersson i Stockaryd (s), Billy Gustafsson (s), Marianne Berg (v), Mikael Johansson (mp), Tone Tingsgård (s) och Katja Larsson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till

1. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844),
2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
3. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:K7 yrkandena 1 och 2 samt avslår proposition 2007/08:8.

Ställningstagande

De frågor som regeringen tar upp i propositionen är föranledda av att EG-kommissionen anser att Sverige genom ett tillståndsvillkor hänvisar programföretagen till Boxer TV-Access AB för åtkomstkontroll i det digitala marknätet. Enligt kommissionen strider detta mot EG:s konkurrensdirektiv. Enligt vår mening utgör inte förslaget en fullgod lösning på Boxerfrågan. Regeringens förslag innebär att flera företag ska kunna tillhandahålla abonnemang för betal-tv-kanaler i det digitala marknätet. Vi anser inte att regeringen i sitt förslag i tillräcklig grad beaktat de betydande olägenheter som kan uppstå för konsumenterna om förslaget genomförs. Svenska tv-tittare riskerar att tvingas skaffa flera olika dekrypteringskort och boxar för att kunna ta del av dagens tv-utbud.

Vidare saknas i propositionen helt förslag om uppdelningen av vilket frekvensutrymme de olika tillståndsgivarna – regeringen och Radio- och TV-verket – kommer att förfoga över. I detta sammanhang bör även beaktas att det finns andra intressenter till det frekvensutrymme som frigjorts genom digitaliseringen av marknätet.

Vi anser med hänsyn till det anförda att regeringens proposition bör avslås och att regeringen måste återkomma med ett samlat förslag om hur frekvensutrymmet bäst kan utnyttjas så att framtidens behov av teknikutveckling för tv och ett brett utbud i det digitala marknätet tillgodoses.

Däriigenom bifalls motion 2007/08:K7.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:8 TV - tillgänglig för alla Tillstånd för digital marksänd TV:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844),
2. lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden,
3. lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.

Följdmotion

2007/08:K7 av Berit Andnor m.fl. (s):

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2007/08:8.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) i enlighet med vad som anförs i motionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen
(1996:844)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om radio- och TV-lagen (1996:844)
dels att nuvarande 3 kap. 1–4, 7 och 8 §§ ska betecknas 3 kap. 7–10, 13
och 14 §§,

dels att 1 kap. 2 och 5 §§, 2 kap. 2 §, 3 kap. 5 och 6 §§, 6 kap. 8 §, 7
kap. 1 §, 9 kap. 4 §, 10 kap. 5, 8 och 9 §§, 11 kap. 1 och 2 §§, 12 kap. 1
och 2 §§, 13 kap. 1 och 3 §§, de nya 3 kap. 7–10, 13 och 14 §§ samt
rubrikerna till 3, 11 och 12 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas åtta nya paragrafer, 3 kap. 1–4, 11 och
12 §§, 10 kap. 13 § och 11 kap. 7 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.**2 §²**

Lagen gäller för sändningar av TV-program, om sändningen kan tas
emot i någon stat som är bunden av avtalet om Europeiska ekonomiska
samarbetsområdet (EES-stat) och den som bedriver sändningsverksam-
heten

1. är etablerad i Sverige enligt definitionen i artikel 2.3 i Europaparla-
mentets och rådets direktiv 97/36/EG om ändring av rådets direktiv
89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i
medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sänd-
ningsverksamhet för television³,

2. varken uppfyller kriteriet under 1 eller är etablerad i någon annan
EES-stat, men använder sig av en frekvens som har upplåtits här i landet,

3. varken uppfyller något av kriterierna under 1 och 2 eller använder
sig av en frekvens som har upplåtits av någon annan EES-stat, men
använder sig av en satellitkapacitet som tillhör Sverige,

4. varken uppfyller något av kriterierna under 1, 2 och 3 eller använder
sig av en satellitkapacitet som tillhör någon annan EES-stat, men använ-
der sig av en satellitupplänk belägen i Sverige, eller

5. varken uppfyller något av kriterierna under 1, 2, 3 och 4 eller
använder sig av en satellitupplänk belägen i någon annan EES-stat, men
är etablerad i Sverige enligt artikel 52 och följande i Fördraget om
upprättande av Europeiska gemenskapen.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett
informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande
föreskrifter för informationssamhällets tjänster, ändrat genom direktiv 98/48/EG (EGT L
204, 21.7.1998, s. 37, Celex 31998L0034).

² Senaste lydelse 1998:1173.

³ (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60, Celex 397 L 0036).

Den som, efter att ha varit etablerad i Sverige, etablerar sig i en annan EES-stat i syfte att kringgå svensk lagstiftning när verksamheten huvudsakligen riktar sig till Sverige *skall* vid tillämpningen av denna lag anses etablerad i Sverige.

Den som, efter att ha varit etablerad i Sverige, etablerar sig i en annan EES-stat i syfte att kringgå svensk lagstiftning när verksamheten huvudsakligen riktar sig till Sverige *ska* vid tillämpningen av denna lag anses etablerad i Sverige.

Oberoende av vad som föreskrivs i första stycket gäller i tillämpliga delar 1 kap. 1 §, 2 kap. 1, 2 och 4 §§, 3 kap. 1–5 §§, 8 § 1–3, 6–8 och 16, 10–12 och 14 §§ samt bestämmelserna i 9–13 kap. även den som står under en annan EES-stats jurisdiktion enligt direktiv 89/552/EG.

5 §⁴

Andra föreskrifter än 3 kap. 3 § första stycket 1 avseende villkor om förbud att sända reklam och 7 kap. 11 § om förbud att sända reklam gäller inte för ljud i TV-sändning, om ljudet helt stämmer överens med en ljudradiosändning som sker med stöd av tillstånd enligt denna lag eller för vilken den sändande låtit registrera sig.

Andra föreskrifter än 3 kap. 9 § första stycket 1 avseende villkor om förbud att sända reklam och 7 kap. 11 § om förbud att sända reklam gäller inte för ljud i TV-sändning, om ljudet helt stämmer överens med en ljudradiosändning som sker med stöd av tillstånd enligt denna lag eller för vilken den sändande låtit registrera sig.

2 kap.

2 §⁵

Tillstånd att sända TV-program meddelas av regeringen, om sändningsverksamheten finansieras med TV-avgiften enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, och av Radio- och TV-verket i övriga fall.

Tillstånd att sända TV-program och tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradio-program meddelas av regeringen. Regeringen meddelar också tillstånd att bedriva lokala digitala ljudradiosändningar.

Tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradioprogram meddelas av regeringen. Regeringen meddelar också tillstånd att sända lokal digital ljudradio.

⁴ Senaste lydelse 2001:272.

⁵ Senaste lydelse 2001:272.

Tillstånd att sända närradio enligt 4 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Tillstånd att sända lokalradio enligt 5 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Radio- och TV-verket får vidare meddela tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända *TV-program eller* ljudradioprogram som inte är närradio eller lokalradio. Verket får förena ett sådant tillstånd med villkor enligt 3 kap. 1–3 §§ samt besluta att föreskrifterna i 6 och 7 kap. inte skall tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett sådant tillstånd.

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela tillstånd att sända ljudradioprogram i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller lokalradio.

3 kap. Sändningar med tillstånd av regeringen

Tillstånd att sända närradio enligt 4 kap. *och lokalradio enligt 5 kap.* meddelas av Radio- och TV-verket.

Radio- och TV-verket får vidare meddela tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradioprogram som inte är närradio eller lokalradio. Verket får förena ett sådant tillstånd med villkor enligt 3 kap. 7–9 §§ samt besluta att föreskrifterna i 6 och 7 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett sådant tillstånd.

3 kap. Sändningar av TV-program och andra ljudradioprogram än närradio och lokalradio

1 §

Regeringen beslutar vilket sändningsutrymme som i olika delar av landet får upplåtas för TV-sändningar som kräver tillstånd enligt denna lag.

2 §

Ett tillstånd att sända TV-program innebär rätt att samtidigt sända det antal programtjänster i varje område under den del av dygnet som anges i tillståndet.

3 §

Tillstånd att sända TV-program får endast beviljas ett programföretag som bedöms ha finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva sändningsverksamhet under tillståndstiden och som bedöms vara berett att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor.

4 §

Vid beviljande av tillstånd att sända TV-program ska det särskilt beaktas att sändningsutrymmet ska kunna tas i anspråk

1. för olika programtjänster så att sändningarna kommer att tilltala olika intressen och smakriktningar,

2. för såväl nationella som lokala och regionala programtjänster, och

3. av flera av varandra oberoende programföretag.

5 §

Ett tillstånd som meddelas av regeringen får innebära rätt att endast vidareända program som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan. I ett sådant beslut får föreskrivas att bestämmelserna i 6 och 7 kap. inte skall tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

Ett tillstånd som meddelas av Radio- och TV-verket får innebära rätt att endast vidareända program som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan. I ett sådant beslut får det föreskrivas att bestämmelserna i 6 och 7 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av tillståndet.

6 §

Ett tillstånd som meddelats av regeringen innebär rätt att samtidigt sända det antal program i varje område under den del av dygnet som anges i tillståndet.

Ett tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio-program innebär rätt att samtidigt sända det antal programtjänster i varje område under den del av dygnet som anges i tillståndet.

1 §

Sändningstillstånd som meddelas av regeringen får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten skall utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i ljudradion och televisionen.

7 §⁶

Ett tillstånd att sända TV-program eller andra ljudradioprogram än närradio och lokalradio får förenas med villkor som innebär att sändningsrätten ska utövas opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet ska råda i ljudradion och televisionen.

⁶ Senaste lydelse av tidigare 1 § 2001:272.

Ett sändningstillstånd får därutöver förenas med villkor som anges i 2–4 §§.

2 §

Villkor för sändningstillstånd får även avse skyldighet att

1. sända program till hela landet eller till en viss del av landet,
2. sända under en viss minsta tid,
3. samtidigt sända ett visst minsta antal program i varje område,
4. bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadade enligt 2 kap. 1 § andra stycket,
5. utforma sändningar på ett sådant sätt att de blir tillgängliga för funktionshindrade,
6. bereda utrymme för sändningar som sker med stöd av tillstånd av regeringen,
7. använda en viss sändningsteknik samt samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor,
8. använda vissa radiosändare,
9. ta hänsyn till ljudradions och televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen,
10. iaktta bestämmelsen i 6 kap. 3 § första stycket om beriktigande även i fråga om ljudradion,
11. sända genmälen,
12. i programverksamheten respektera den enskildes privatliv,
13. sända ett mångsidigt programutbud,
14. regionalt sända och producera program,
15. kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det,
16. utforma sändningarna på ett sådant sätt att de inte endast kan tas emot av en begränsad del av allmänheten i sändningsområdet, och
17. utarbeta en beredskapsplan för verksamheten under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt lämna planen till regeringen och till den myndighet som regeringen bestämmer.

3 §

Villkor för sändningstillstånd får också avse förbud mot att sända

8 §⁷

Ett tillstånd att sända TV-program eller andra ljudradioprogram än närradio och lokalradio får förenas med villkor om skyldighet att

7. använda en viss sändningsteknik samt samverka med andra tillståndshavare i tekniska frågor, i syfte att främja tillgänglighet och konkurrens,

9 §⁸

Ett tillstånd att sända TV-program eller andra ljudradioprogram än närradio och lokalradio får förenas med villkor om förbud mot att sända

⁷ Senaste lydelse av tidigare 2 § 2006:797.

1. reklam eller andra annonser, och
2. även andra sponsrade program än sådana som anges i 7 kap. 8 § andra stycket, 9 § och 10 § andra stycket.

Ett sändningstillstånd får även förenas med villkor om förbud mot att diskriminera annonsörer.

4 §

Villkor för sändningstillstånd får innebära att ägarförhållandena och inflytandet i ett företag som erhåller tillståndet inte får förändras mer än i begränsad omfattning.

10 §⁹

Ett tillstånd att sända TV-program eller andra ljudradioprogram än närradio och lokalradio får förenas med villkor som innebär att ägarförhållandena och inflytandet i ett företag som får tillståndet inte får förändras mer än i begränsad omfattning.

11 §

Ett tillstånd som meddelats av regeringen att sända TV-program ska gälla för viss tid som bestäms av regeringen.

Ett tillstånd som meddelats av Radio- och TV-verket att sända TV-program gäller för sex år. Om det finns särskilda skäl får Radio- och TV-verket besluta att ett tillstånd att sända TV-program ska gälla för kortare tid.

Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden.

12 §

Radio- och TV-verket får besluta att föreskrifterna i 3 kap. 3 och 4 §§ samt 6 och 7 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett tillstånd att sända TV-program under en begränsad tid om högst två veckor.

7 §

Ett tillstånd som meddelats av regeringen gäller för viss tid.

Ett tillstånd som har meddelats för en tid av minst fyra år förlängs på

13 §

Ett tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradioprogram ska gälla för viss tid som bestäms av regeringen.

⁸ Senaste lydelse av tidigare 3 § 1998:1713.

⁹ Senaste lydelse av tidigare 4 § 1998:1713.

oförändrade villkor med ytterligare fyra år, om tillståndshavaren önskar det och regeringen inte senast två år före tillståndstidens utgång meddelat att tillståndet inte kommer att förlängas eller att regeringen önskar förändra villkoren.

8 §

Innan regeringen meddelar beslut om tillstånd skall den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen avser att förena med tillståndet. Beslut om sändningstillstånd får endast innehålla villkor som den sökande godtagit.

14 §

Innan beslut om tillstånd meddelas ska den sökande ges tillfälle att ta del av och yttra sig över de villkor som regeringen eller Radio- och TV-verket avser att förena med tillståndet. Beslut om tillstånd får inte innehålla andra programrelaterade villkor än de som den sökande godtagit.

6 kap.

8 §¹⁰

Den som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd av regeringen skall, om det inte finns särskilda skäl mot det, se till

1. att mer än hälften av den årliga sändningstiden upptas av program av europeiskt ursprung, och

2. att minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten avser program av europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter; en så stor andel som möjligt bör utgöras av program som färdigställts under de närmast föregående fem åren.

Som sändningstid anses i denna paragraf tid då det sänds program med annat innehåll än nyheter, sport, tävlingar, annonser och programtjänster som avses i 7 kap. 5 § fjärde stycket. I sändningstiden skall inte heller räknas in sändningar av endast text.

TV-sändningar enligt första stycket och ljudradiosändningar som sker med stöd av tillstånd av regeringen skall, om det inte finns

Den som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd ska, om det inte finns särskilda skäl mot det, se till

1. att mer än hälften av den årliga sändningstiden upptas av program av europeiskt ursprung, och

2. att minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten avser program av europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter; en så stor andel som möjligt bör utgöras av program som färdigställts under de närmast föregående fem åren.

Som sändningstid anses i denna paragraf tid då det sänds program med annat innehåll än nyheter, sport, tävlingar, annonser och programtjänster som avses i 7 kap. 5 § fjärde stycket. I sändningstiden ska inte heller sändningar av endast text räknas in.

TV-sändningar enligt första stycket och ljudradiosändningar som sker med stöd av tillstånd av regeringen ska, om det inte finns

¹⁰ Senaste lydelse 2004:147.

särskilda skäl mot det, i betydande omfattning innehålla program på svenska språket, program med svenska artister och verk av svenska upphovsmän.

särskilda skäl mot det, i betydande omfattning innehålla program på svenska språket, program med svenska artister och verk av svenska upphovsmän.

7 kap.

1 §¹¹

Före och efter varje sändning av annonser *skall* det sändas en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från övriga sändningar. Signaturen *skall* i televisionen bestå av både ljud och bild. I sökbar text-TV och i försäljningsprogram som avses i 5 § fjärde stycket *skall* signaturen alltid vara löpande, men behöver endast anges i bild.

I fråga om sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen medge undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet enligt 6 §.

Före och efter varje sändning av annonser *ska* det sändas en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från övriga sändningar. Signaturen *ska* i televisionen bestå av både ljud och bild. I sökbar text-TV och i försäljningsprogram som avses i 5 § fjärde stycket *ska* signaturen alltid vara löpande, men behöver endast anges i bild.

I fråga om sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen medge undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet enligt 6 §. *Undantag får även medges av Radio- och TV-verket i fråga om sändningar av TV-program som verket lämnar tillstånd till.*

Med annonser avses reklam samt sändningar som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan.

9 kap.

4 §¹²

Var och en som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd *av regeringen skall* årligen till Radio- och TV-verket redovisa hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 6 kap. 8 § första stycket.

Var och en som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd *ska* årligen till Radio- och TV-verket redovisa hur stor andel av verksamheten som utgjorts av sådana program som avses i 6 kap. 8 § första stycket.

10 kap.

5 §¹³

Den som åsidosätter de bestämmelser och villkor som anges i denna paragraf får åläggas att betala en särskild avgift. Detta gäller

¹¹ Senaste lydelse 2004:147.

¹² Senaste lydelse 2001:1046.

¹³ Senaste lydelse 2002:116.

1. villkor om annonser och sponsrade program som föreskrivits med stöd av 3 kap. 3 § första stycket,

2. bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen enligt 6 kap. 4 §,

3. bestämmelserna om annonser i 7 kap. 1 och 5–7 b §§,

4. bestämmelserna om andra annonser än reklam i 6 kap. 5 § och 7 kap. 2 och 3 §§,

5. bestämmelserna om sponsring i 7 kap. 8 och 9 §§ samt 10 § andra stycket,

6. bestämmelsen om reklam i 7 kap. 11 §, eller

7. bestämmelsen om exklusiva rättigheter i 6 kap. 10 §.

Vid prövning av frågan om avgift *skall* påföras skall rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning.

Avgiften tillfaller staten.

1. villkor om annonser och sponsrade program som föreskrivits med stöd av 3 kap. 9 § första stycket,

2. bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen enligt 6 kap. 4 §,

3. bestämmelserna om annonser i 7 kap. 1 och 5–7 b §§,

4. bestämmelserna om andra annonser än reklam i 6 kap. 5 § och 7 kap. 2 och 3 §§,

5. bestämmelserna om sponsring i 7 kap. 8 och 9 §§ samt 10 § andra stycket,

6. bestämmelsen om reklam i 7 kap. 11 §, eller

7. bestämmelsen om exklusiva rättigheter i 6 kap. 10 §.

Vid prövning av frågan om avgift skall påföras *ska* rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning.

Avgiften tillfaller staten.

8 §

Granskningsnämnden för radio och TV får besluta att den sändande på lämpligt sätt *skall* offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot villkor som beslutats med stöd av 3 kap. 1 §, 2 § eller 3 § andra stycket, eller bestämmelsen om beriktigande i 6 kap. 3 § första stycket.

Granskningsnämnden för radio och TV får besluta att den sändande på lämpligt sätt *ska* offentliggöra nämndens beslut, när nämnden funnit att någon har brutit mot villkor som beslutats med stöd av 3 kap. 7 §, 8 § eller 9 § andra stycket, eller bestämmelsen om beriktigande i 6 kap. 3 § första stycket.

Beslutet, som får innefatta ett föreläggande vid vite, får inte innebära att offentliggörande måste ske i den sändandes program.

9 §¹⁴

Den som åsidosätter de bestämmelser som anges i denna paragraf får föreläggas att följa bestämmelserna. Ett föreläggande får förenas med vite. Detta gäller bestämmelser om

1. närradiosändningars och lokalradiosändningars innehåll samt skyldighet att i lokalradio sända eget material och program med lokal anknytning (5 kap. 11 § 2 och 3, 6 kap. 6, 7 och 7 a §§),

2. beteckningar (6 kap. 9 §),

3. sändningsplikt eller skyldighet att tillhandahålla kanal för lokala kabelsändarföretag (8 kap. 1, 2 och 4 §§),

4. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Radio- och TV-verket (9 kap. 4–6 §§),

4. *tillståndsvillkor enligt 3 kap. 8 § 1, 3, 6–8 och 16,*

5. skyldighet att lämna vissa upplysningar till Radio- och TV-verket (9 kap. 4–6 §§),

¹⁴ Senaste lydelse 2006:797.

5. skyldighet att lämna inspelning (9 kap. 8 §),

6. varning (6 kap. 2 §),

7. skyldighet att årligen rapportera till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 9 §), eller

8. skyldighet att lämna upplysningar och handlingar enligt 9 kap. 7 §.

Föreläggande enligt första stycket 1, 2 och 5–8 får meddelas av Granskningsnämnden för radio och TV. Föreläggande enligt första stycket 3–5 och 8 får meddelas av Radio- och TV-verket. Föreläggande enligt första stycket 5 och 8 får även meddelas av Konsumentombudsmannen.

6. skyldighet att lämna inspelning (9 kap. 8 §),

7. varning (6 kap. 2 §),

8. skyldighet att årligen rapportera till Granskningsnämnden för radio och TV (9 kap. 9 §), eller

9. skyldighet att lämna upplysningar och handlingar enligt 9 kap. 7 §.

Föreläggande enligt första stycket 1, 2 och 6–9 får meddelas av Granskningsnämnden för radio och TV. Föreläggande enligt första stycket 3–6 och 9 får meddelas av Radio- och TV-verket. Föreläggande enligt första stycket 6 och 9 får även meddelas av Konsumentombudsmannen.

13 §

Radio- och TV-verket får ta ut en avgift av den som hos verket ansöker om tillstånd att sända TV-program.

Avgiften ska motsvara Radio- och TV-verkets kostnader för handläggningen av tillståndsärenden enligt första stycket.

11 kap. Återkallelse av tillstånd

Ett tillstånd att sända ljudradio- eller TV-program *skall* återkallas på begäran av tillståndshavaren. Ett *sådant beslut* får också återkallas enligt vad som anges i 2–5 §§. *Beslut om återkallelse enligt någon av dessa paragrafer får meddelas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.*

Ett tillstånd som meddelats av regeringen får återkallas om

11 kap. Återkallelse av tillstånd, m.m.

1 §¹⁵

Ett tillstånd att sända ljudradio- eller TV-program *ska* återkallas på begäran av tillståndshavaren. Ett *tillstånd* får också återkallas enligt vad som anges i 2–5 och 7 §§ *eller ändras enligt vad som anges i 2 och 7 §§.*

2 §¹⁶

Ett tillstånd att sända TV-program eller ett tillstånd som med-

¹⁵ Senaste lydelse 2001:272.

¹⁶ Senaste lydelse 1998:1713.

delats av regeringen att sända ljudradioprogram får återkallas om

1. tillståndshavaren väsentligt brutit mot föreskrifterna i 6 kap. 1–5 §§ eller 7 kap. 1–10 §§, eller

2. ett villkor som förenats med tillståndet med stöd av 3 kap. 1–4 §§ har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

2. ett villkor som förenats med tillståndet med stöd av 3 kap. 7–10 §§ har åsidosatts på ett väsentligt sätt.

Ett tillstånd att sända TV-program eller ett tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradioprogram får ändras till att avse annat sändningsutrymme, om

1. förändringar inom radiotekniken eller ändringar i radioanvändningen på grund av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen medför att ett nytt tillstånd med samma villkor inte skulle kunna meddelas, eller

2. det är nödvändigt för att ge utrymme för ytterligare sändningar.

7 §

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 2–5 §§ får meddelas endast om det i betraktande av skälen för åtgärden inte framstår som alltför ingripande.

Beslut om ändring av tillstånd enligt 2 § andra stycket 2 får meddelas endast om tillståndshavarens rätt enligt 3 kap. 2 § kan tillvaratas.

12 kap. Handläggningen av ärenden om särskilda avgifter, vite och återkallelse

Ärenden om återkallelse av tillstånd på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 3 kap. 1 § eller 3 kap. 2 § 9–12

12 kap. Handläggningen av ärenden om särskilda avgifter, vite och återkallelse, m.m.

1 §

Ärenden om återkallelse av tillstånd på grund av överträdelse av villkor som meddelats med stöd av 3 kap. 7 § eller 3 kap. 8 § 9–12

och om överträdelse av 6 kap. 1–3 §§ *skall* på talan av Justitiekanslern tas upp av allmän domstol.

I övriga fall prövas ärenden om återkallelse av tillstånd av Radio- och TV-verket.

och om överträdelse av 6 kap. 1–3 §§ *ska* på talan av Justitiekanslern tas upp av allmän domstol.

Ärenden om ändring av tillstånd att sända TV-program eller tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradioprogram prövas av den som meddelat tillståndet.

2 §

Har tillståndet meddelats av regeringen, får en fråga om återkallelse tas upp först efter anmälan av regeringen, om inte tillståndshavaren själv begärt att tillståndet *skall* återkallas.

Har tillståndet meddelats av regeringen, får en fråga om återkallelse tas upp först efter anmälan av regeringen, om inte tillståndshavaren själv begärt att tillståndet *ska* återkallas.

Har tillståndet meddelats av Radio- och TV-verket får en fråga om återkallelse tas upp

1. på begäran av tillståndshavaren,

2. på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan, eller

3. efter anmälan av Granskningsnämnden för radio och TV på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som ska granskas av Granskningsnämnden enligt 9 kap. 2 §.

En fråga om ändring av tillstånd får, förutom på begäran av tillståndshavaren, tas upp på eget initiativ av den som är behörig att pröva frågan.

Är det fråga om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som *skall* granskas av Granskningsnämnden för radio och TV enligt 9 kap. 2 § *skall* Radio- och TV-verket begära in yttrande från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

Innan Radio- och TV-verket meddelar beslut i ett ärende om återkallelse på grund av överträdelse av bestämmelse i denna lag eller av villkor för tillstånd som *ska* granskas av Granskningsnämnden för radio och TV enligt 9 kap. 2 § *ska* ett yttrande inhämtas från nämnden. Tillståndet får återkallas endast om nämnden finner att överträdelsen är väsentlig.

13 kap.**1 §**

Beslut enligt denna lag av Radio- och TV-verket om meddelande av tillstånd att sända närradio, fördelning av sändningstid i närradion och återkallelse av tillstånd får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut enligt denna lag av Radio- och TV-verket om meddelande av tillstånd att sända *TV-program och* närradio, fördelning av sändningstid i närradion *samt ändring* och återkallelse av tillstånd får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslutet gäller omedelbart, även om det överklagas.

3 §¹⁷

Beslut av Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1–3 och 6–8 samt 10 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1, 2, 7 och 8 samt 10 § gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

Beslut av Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket eller Konsumentombudsmannen om förelägganden som har förenats med vite enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1–4 och 7–9 samt 10 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Förelägganden enligt 10 kap. 8 §, 9 § första stycket 1, 2, 4, 8 och 9 samt 10 § gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2008.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd att sända TV-program och för tillstånd som meddelats av regeringen att sända ljudradio-program om tillstånden har meddelats före ikraftträdandet.

¹⁷ Senaste lydelse 2006:797.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden¹

dels att 3 kap. 3, 12 och 18 §§ samt rubriken närmast före 3 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska lyda ”Sändningar med tillstånd av regeringen samt sändningar av TV-program med tillstånd av Radio- och TV-verket som meddelats för en längre tid än två veckor”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Sändningar med tillstånd av Radio- och TV-verket

Andra sändningar med tillstånd av Radio- och TV-verket

3 kap.

3 §²

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 4 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) *skall* utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller innehavare av tillstånd *enligt* 2 kap. 2 § fjärde stycket och 5 kap. radio- och TV-lagen. Sammanslutningen eller tillståndshavaren *skall* till Radio- och TV-verket anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, *skall* sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse en ny utgivare. Denne *skall* anmälas så som föreskrivs i första stycket.

Varje sammanslutning som avser att sända ljudradio med stöd av 4 kap. radio- och TV-lagen (1996:844) *ska* utse en utgivare för programverksamheten. Detsamma gäller innehavare av tillstånd *till sådana sändningar som anges i* 2 kap. 2 § fjärde stycket och 3 kap. 12 § radio- och TV-lagen *samt innehavare av tillstånd enligt* 5 kap. *samma lag*. Sammanslutningen eller tillståndshavaren *ska* till Radio- och TV-verket anmäla vem som är utgivare.

Om den som är utsedd till utgivare inte längre är behörig eller hans uppdrag upphör, *ska* sammanslutningen eller tillståndshavaren omedelbart utse en ny utgivare. Denne *ska* anmälas så som föreskrivs i första stycket.

12 §³

Om ett programföretag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) att sända radioprogram

Om ett programföretag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första eller andra stycket radio- och TV-lagen (1996:844) att sända radio-

¹ Lagen omtryckt 2002:911.

² Senaste lydelse 2001:269.

³ Senaste lydelse 1996:854.

också driver verksamhet för sändning till allmänheten av ljud, bilder eller text genom tråd, tillämpas 1 och 2 §§ i fråga om verksamheten.

program också driver verksamhet för sändning till allmänheten av ljud, bilder eller text genom tråd, tillämpas 1 och 2 §§ i fråga om verksamheten.

18 §⁴

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också i fråga om sådant tillhandahållande av information som avses i 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen. Den som bedriver sådan verksamhet *skall* till Radio- och TV-verket anmäla vilket namn databasen har. Namnet *skall* innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV- lagen (1996:844) att sända radioprogram också driver verksamhet enligt 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen, *skall* i stället för vad som anges i 1 § första stycket gälla att

- utgivare *skall* utses för verksamheten,
- uppgift om vem som är utgivare, och i förekommande fall ställföreträdare, *skall* antecknas i register hos programföretaget.

Bestämmelserna i 12–15 §§ tillämpas också i fråga om sådant tillhandahållande av information som avses i 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen. Den som bedriver sådan verksamhet *ska* till Radio- och TV-verket anmäla vilket namn databasen har. Namnet *ska* innehålla databasens domännamn eller motsvarande uppgift. När ett sådant programföretag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första *eller andra* stycket radio- och TV- lagen (1996:844) att sända radioprogram också driver verksamhet enligt 1 kap. 9 § första stycket yttrandefrihetsgrundlagen, *ska* i stället för vad som anges i 1 § första stycket gälla att

- utgivare *ska* utses för verksamheten,
- uppgift om vem som är utgivare, och i förekommande fall ställföreträdare, *ska* antecknas i register hos programföretaget.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2008.

⁴ Senaste lydelse 2002:911.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 10 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

10 §

Ett tillstånd som avser digital utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen får förenas med rätt att använda radiosändaren för annan användning, motsvarande högst tjugo procent av den digitala kapaciteten i frekvensutrymmet. Detta gäller dock endast om villkor enligt 3 kap. 2 § 8 radio- och TV-lagen (1996:844) inte uppställts för motsvarande sändningstillstånd och det i övrigt inte inverkar menligt på konkurrensen.

Ett tillstånd som avser digital utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen får förenas med rätt att använda radiosändaren för annan användning, motsvarande högst tjugo procent av den digitala kapaciteten i frekvensutrymmet. Detta gäller dock endast om villkor enligt 3 kap. 8 § 8 radio- och TV-lagen (1996:844) inte uppställts för motsvarande sändningstillstånd och det i övrigt inte inverkar menligt på konkurrensen.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2008.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslaget till lag om ändring i radio- och TV-lagen
(1996:844)

Lydelse enligt bet. 2007/08:KU3 *Utskottets förslag*

6 kap.

8 §

Den som sänder TV-program över satellit eller med stöd av tillstånd *av regeringen* ska, om det inte finns särskilda skäl mot det, se till

1. att mer än hälften av den årliga sändningstiden upptas av program av europeiskt ursprung, och

2. att minst tio procent av den årliga sändningstiden eller minst tio procent av programbudgeten avser program av europeiskt ursprung som har framställts av självständiga producenter; en så stor andel som möjligt bör utgöras av program som färdigställts under de närmast föregående åren.

Som sändningstid anses i denna paragraf tid då det sänds program med annat innehåll än nyheter, sport, tävlingar, annonser och programtjänster som avses i 7 kap. 5 § andra stycket. I sändningstiden ska inte heller sändningar av endast text räknas in.

TV-sändningar enligt första stycket och ljudradiosändningar som sker med stöd av tillstånd av regeringen ska, om det inte finns särskilda skäl mot det, i betydande omfattning innehålla program på svenska språket, program med svenska artister och verk av svenska upphovsmän.

7 kap.

1 §

Före och efter varje sändning av annonser ska det sändas en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från övriga sändningar. Signaturen ska i televisionen bestå av både ljud och bild. I sökbar text-TV och i försäljningsprogram som avses i 5 § andra stycket ska signaturen alltid vara löpande, men behöver endast anges i bild.

I fråga om sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen medge undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet enligt 6 §.

I fråga om sändningar som regeringen lämnar tillstånd till får regeringen medge undantag från skyldigheten enligt första stycket och kravet enligt 6 §. *Undantag får även medges av Radio- och TV-verket i fråga om sändningar av TV-program som verket lämnar tillstånd till.*

Med annonser avses reklam samt sändningar som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan.